

Wiosna i Bydgoszcz z Jeremim Przyborą

Przyszły patron naszej szkoły napisał: „Ja zawsze byłem za wiosną. Bez względu na porę roku”. To tylko jeden z cytatów, a jest jeszcze wiele innych, które mogłyby posłużyć jako motto niejednego wypracowania. Kim był i dlaczego warto dbać o to, aby jego słowa nie przykrył kurz zapomnienia i aby [łza po nim nie schła](#)¹?

Jeremi Przybora był autorem licznych tekstów satyrycznych, parodii, piosenek, które przez swój dowcip i zabawne skojarzenia stanowiły niekiedy swoiste antidotum na szarą peerelowską codzienność. To między innymi dzięki popularności Kabaretu Starszych Panów, współtworzonego w duecie z Jerzym Wasowskim. Panowie spotkali się we wrześniu, przed wybuchem drugiej wojny światowej², ale nie dane im jeszcze było tworzyć razem. Dokonało się to dopiero później. W październiku tysiąc dziewięćset pięćdziesiątego ósmego roku na ekranach telewizorów po raz pierwszy pojawili się dwaj mężczyźni odziani w sztuczkowe³ spodnie, w cylindrach na głowie i z goździkami w klapie swoich nienowoczesnych fraków. Niepowtarzalny klimat pierwszego polskiego kabaretu telewizyjnego tworzyły ich arcyciekawe, intrygujące i oryginalne utwory oraz kreacje aktorskie Kaliny Jędrusik, Ireny Kwiatkowskiej, Edwarda Dziewońskiego, Wiesława Gołasa i wielu innych legend naszej sceny. Twórczość Jeremiego Przybory i Jerzego Wasowskiego stanowi dziś klasykę gatunku.

Wiele miast czci pamięć patrona naszej szkoły. W Kutnie od tysiąc dziewięćset pięćdziesiątego piątego roku odbywa się coroczna impreza muzyczna pod nazwą Ogólnopolski Konkurs Piosenek Jeremiego Przybory „Stacja Kutno”⁴. W Międzyzdrojach na Promenadzie Gwiazd poświęcono mu ozdobną płytę, a w Opolu każdy może przycupnąć na pomniku-ławeczce⁵ obok rozmarzonej postaci mistrza. W tym kontekście Bydgoszcz jest szczególnie uprzywilejowana, ponieważ w latach swego dzieciństwa Jeremi często przebywał na Miedzyniu. Ze wspomnień dowiadujemy się o tym, że nieobcy był mu także urzekający dziś swym pięknem hotel z dumnie brzmiącą nazwą – Pod Orłem⁶. W pierwszych latach po wojnie Jeremi Przybora związany był z Rozgłośnią Pomorską Polskiego Radia. Na jednym z bydgoskich cmentarzy pochowano jego matkę.

Jeremi Przybora zmarł czwartego marca dwa tysiące czwartego roku. Czytając jego teksty, nie sposób uwolnić się od wrażenia, że są one nierzadko rodzajem subtelnej poezji, roziskrzzonej żartem, zaskakującą puentą⁷, ze spojrzeniem pełnym nadziei na lepszy świat. Świat, można by dodać, w różnych porach roku. Jesienią, gdy ta [rozpościera melancholii mglisty woal](#); zimą, gdy [czas leje się srebrzystą strugą](#); latem, gdy słońce [śle do nas swe jaskrawożłociste orędzie](#) o wakacjach.⁸ Dziś zatrzymajmy się na chwilę, czytajmy teksty i niech ta [chwila pachnąca wiosennym szczęściem trwa](#).

¹ W tekście wykorzystane zostały sparafrazowane fragmenty tekstów Jeremiego Przybory (oznaczono je niebieskim kolorem).

² **Wszystkie wyrażenia zawierające liczby / daty należy zapisywać słowami.**

Druga wojna światowa – zapis zgodny ze wskazaniem *Wielkiego słownika ortograficznego* [WSO], pod red. E. Polańskiego, Warszawa 2016, s. 56.

³ **Sztuczkowy przestarz.** „o ubraniu, materiale: w prążki lub wąskie paski”, np. Sztuczkowe spodnie. Biała sztuczkowa kamizelka. [USJP]

⁴ WSO s. 45. Można zaakceptować także zapis: Ogólnopolski Konkurs Piosenek Jeremiego Przybory – Stacja Kutno.

⁵ Zapis z łącznikiem spajającym dwa rzeczownikowe człony – zob. WSO, s. 84.

⁶ Można zaakceptować także zapis bez myślnika i z cudzysłowem: [...] nazwą „Pod Orłem”.

⁷ Może być także zapis: pointą.

⁸ Średniki są znakiem interpunkcyjnym wynikającym ze struktury zdania złożonego, z tzw. okresów składniowych. Za poprawną wersję interpunkcji można uznać także kropki, więc traktowanie wypowiedzeń jako równoważników zdań.